

Projekt

**UCHWAŁA NR XLI/.../2022
RADY MIEJSKIEJ W CHOROSZCZY**

z dnia 13 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Choroszcz na lata 2023 – 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583,1005, 1079, 1561), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, poz. 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700, 2185, M. P. z 2022 r. poz. 118) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2019 r. poz. 1655, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Choroszcz.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2023 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Choroszczy

mgr Beata Marlena Jeżerys

Załącznik do uchwały Nr XLI/.../2022
Rady Miejskiej w Choroszczy
z dnia 13 grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII NA TERENIE GMINY CHOROSZCZ
NA LATA 2023 – 2026**

Choroszcz 2022

I. Wprowadzenie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 stanowi element lokalnej strategii w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program określa kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 3) ustawy z dnia 11 września 2015 o zdrowiu publicznym.

W programie ujęto także działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, o czym mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zdrowie społeczeństwa zależy od wielu czynników, ale najważniejsze z nich to postawy i zachowania składające się na styl życia. Wybory dotyczące sposobu odżywiania, nadużywania alkoholu, palenia papierosów, zażywania narkotyków oraz niewielka aktywność fizyczna wpływają na wskaźnik zachorowań, zwiększają ryzyko przedwczesnych zgonów.

Z uwagi na powyższe, ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym wprowadziła zmiany m.in. w art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w zakresie uwzględnienia w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii celów operacyjnych dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, określonych w Narodowym Programie Zdrowia (NPZ).

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ określono, że niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji.

Cele operacyjne NPZ i zadania służące realizacji celów operacyjnych określone w NPZ muszą wspólnie przyczyniać się do ograniczania społecznych nierówności w zdrowiu, a także powinny być realizowane w sposób powiązany, przeciwdziałając więcej niż jednemu

zagrożeniu jednocześnie, w szczególności w obszarach, w których istnieją naukowe dowody zależności między zagrożeniami lub czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi.

Realizację celów zaplanowano z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, m.in. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Do celów operacyjnych NPZ należą:

- 1) profilaktyka nadwagi i otyłości,
- 2) profilaktyka uzależnień,
- 3) promocja zdrowia psychicznego,
- 4) zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne,
- 5) wyzwania demograficzne.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 – 2026 uwzględnia w szczególności zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach drugiego z ww. celów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Do zadań drugiego celu NPZ w obszarze zintegrowanego przeciwdziałania uzależnieniom należą:

- 1) Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
- 2) Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).
- 3) Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.
- 4) Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- 5) Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.

- 6) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- 7) Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Obszar uzależnienia od alkoholu w ramach celu drugiego NPZ zawiera zadania:

- 1) Wdrożenie i upowszechnianie standardów i procedur profilaktyki, diagnozy oraz terapii FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Alkoholowych) zgodnie z aktualnym stanem wiedzy naukowej.
- 2) Kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie oraz na temat FASD.
- 3) Wdrożenie w podstawowej opiece zdrowotnej procedury wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec pacjentów spożywających alkohol ryzykownie i szkodliwie.
- 4) Zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu.
- 5) Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
- 6) Ograniczanie skali przemytu i liczby nielegalnych miejsc odkażania alkoholu.

Kluczowe znaczenie z perspektywy problematyki regulowanej w niniejszym programie ma regulacja art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W przepisie tym określone zostały podstawowe zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Katalog tych zadań obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Natomiast zgodnie z regulacją art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizacja powyższych zadań jest prowadzona właśnie w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. W wyniku nowelizacji ustawy z dnia 17.12.2021 r. w cyt. przepisie wprowadzono także zastrzeżenie, że elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w niniejszym programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych. Kluczowym elementem programu jest podejmowanie działań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii.

Trzecim, obok problemów związanych z nadużywaniem alkoholu oraz korzystaniem z narkotyków czy substancji psychoaktywnych, obszarem objętym niniejszym programem jest przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym. Pojęcie uzależnień behawioralnych obejmuje wszelkiego rodzaju uzależnienia od określonych zachowań, czyli uzależnienia związane z wykonywaniem jakichś czynności. Pojęcie to jest na tyle szerokie, że w niniejszym programie ograniczono się do zachowań dotyczących najbardziej zagrożonej kategorii osób, czyli dzieci i młodzież. Wśród tych uzależnień największy zakres i najbardziej powszechne wydają się być zachowania związane z korzystaniem z komputerów, tabletów, smartfonów oraz innych tego rodzaju urządzeń oraz związane z tym uzależnienie od Internetu. Zagadnienia te nabierają szczególnego znaczenia w kontekście utrzymującej się już prawie dwa lata pandemii Covid-19 i związanej z tym okresowej nauki zdalnej.

Program dostosowany jest do specyfiki problemów uzależnień występujących w gminie Choroszcz i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność.

W Programie zawarty jest szereg działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i z innymi dokumentami strategicznymi na poziomie ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Przy opracowywaniu Programu zostały uwzględnione wskazówki wynikające z systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o doświadczenia z realizacji poprzednich edycji gminnych programów profilaktyki, przy współpracy z dotychczasowymi realizatorami oraz z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II. Podstawy prawne Programu.

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii są:

- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 25 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

III. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Choroszcz i towarzyszących im zagrożeń społecznych.

Według stanu na dzień 30.11.2022 r. w Gminie Choroszcz zameldowanych jest 16 036 osób, z czego 8 020 to kobiety, a 8 016 to mężczyźni.

W planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień ważne jest rozpoznanie skali problemu, struktury spożycia napojów

alkoholowych oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego nimi wywołanych. Jednocześnie zgromadzone dane statystyczne w zakresie uzależnienia nie dają rzeczywistego wyobrażenia o dynamice zjawiska między innymi ze względu na „wrażliwość” danych, a także z uwagi na fakt, iż te same osoby mogą być wykazywane przez różne podmioty działające w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych.

Poziom spożycia alkoholu, jak i rozpowszechnienie szkodliwych następstw picia, są zróżnicowane w zależności od środowiska.

Zgodnie z Uchwałą VIII/80/2019 Rady Miejskiej w Choroszczy z dnia 26 czerwca 2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie gminy Choroszcz maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 55 zezwoleń, natomiast do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 100 zezwoleń.

Struktura wydanych zezwoleń wg zawartości alkoholu przedstawia się następująco:

Kategoria	Rok				
	2018	2019	2020	2021	Do 30.11.2022
Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo	14	11	10	5	3
Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu	10	11	8	5	3
Powyżej 18% zawartości alkoholu	8	9	6	5	3
Łącznie	32	31	24	15	9

Na terenie gminy Choroszcz w 2022 roku funkcjonowało 35 punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

Lata	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych		
	ogółem	sklepy	lokale gastronomiczne
2018	41	32	9
2019	35	27	8
2020	35	27	8
2021	36	29	7
do 30.11.2022	35	28	7

Dane dotyczące zjawiska problemów alkoholowych na terenie Gminy Choroszcz, zanotowane w 2022 r. przez instytucje działające w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Choroszczy uzyskano następujące dane:

M-GOPS w Choroszczy	2018	2019	2020	2021	do 30.11.2022
Liczba rodzin objętych pomocą ogółem	245	231	178	151	210
Liczba osób w rodzinach z problemem alkoholowym	19	16	14	11	11

Rodzinom udzielono pomocy w formie zasiłków okresowych, celowych, pomocy rzeczowej oraz pomocy w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” (pomoc finansowa na zakup żywności i dożywianie dzieci w szkole).

M-GOPS w Choroszczy Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	2018	2019	2020	2021	do 30.11.2022
Liczba założonych „Niebieskich Kart”	47	51	33	26	47

Problem przemocy jest powiązany ze zjawiskiem uzależnień, dlatego też, istnieje potrzeba prowadzenia działań profilaktycznych łączących obie tematyki.

Posterunek Policji w Choroszczy poinformował o następujących zdarzeniach:

Posterunek Policji w Choroszczy	2020	2021	do 30.11.2022
Interwencje w związku ze spożywaniem alkoholu w miejscach publicznych	Pouczenia: 15 Mandaty: 25 Skierowanie wniosków do sądu: 2	Pouczenia: 5 Mandaty: 20 Skierowanie wniosków do sądu: 0	Pouczenia: 7 Mandaty: 22 Skierowanie wniosków do sądu: 0
Interwencje w związku ze sprzedażą i podawaniem alkoholu nieletnim	0	0	0
Liczba zatrzymanych kierowców:	26	23	18
– po spożyciu alkoholu	7	2	3
– w stanie nietrzeźwości	19	21	15
Liczba nietrzeźwych nieletnich	6	0	0
Liczba zatrzymań do wytrzeźwienia w Pomieszczeniu dla Osób Zatrzymanych lub Izbie Wytrzeźwień	17	50	26
Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień	0	2	0
Liczba przestępstw naruszających przepisy ustawy	2	10	7

o przeciwdziałaniu narkomanii			
-------------------------------	--	--	--

Z Punktu Konsultacyjnego Uzależnień w Choroszczy uzyskano następujące informacje:

Punkt Konsultacyjny Uzależnień	2018	2019	2020	2021	do 30.11.2022
Liczba osób uzależnionych korzystających z porad	112	168	106	60	57
Liczba konsultacji dla osób uzależnionych	172	270	137	86	84
Liczba osób współuzależnionych korzystających z porad	22	30	74	108	91
Liczba konsultacji dla osób współuzależnionych	56	58	119	200	181
Liczba konsultacji dot. problemu przemocy	4	5	4	3	3

Konsultacje w Punkcie Konsultacyjnym Uzależnień dotyczyły następujących tematów:

- informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówkach odwykowych i motywowanie do podjęcia leczenia,
- udzielanie wsparcia po odbytych leczeniu,
- udzielanie wsparcia i pomocy członkom rodzin osób uzależnionych i osobom współuzależnionym,
- udzielanie wsparcia osobom doznającym przemocy,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych osobom stosującym przemoc na temat konsekwencji stosowania przemocy.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	2018	2019	2020	2021	do 30.11.2022
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem nadużywania alkoholu i innych środków odurzających	36	28	17	23	21

Znaczną grupę ryzyka w zakresie używania alkoholu i narkotyków stanowią ludzie młodzi. Odnosząc się do skutków, jakie może wywoływać nadmierne spożycie środków psychoaktywnych, należy podejmować wszelkie działania mające na celu edukację młodzieży o negatywnych skutkach picia alkoholu i używania narkotyków, papierosów, dopalaczy.

Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych lub nadużywających alkoholu, ale dotyczą także członków rodzin i osoby żyjące w otoczeniu osoby z problemem uzależnienia. Nadużywanie

alkoholu powoduje wiele szkód społecznych: zakłócenia porządku i bezpieczeństwa publicznego, przemoc w rodzinie, przestępczość, wypadki drogowe, bezrobocie, ubóstwo. W związku z powyższym, działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony samorządu lokalnego.

IV. Cel i założenia Programu.

Głównym celem Programu jest zapobieganie powstawaniu zachowań patologicznych związanych z uzależnieniami, poprzez wzmoczoną edukację, kreowanie świadomości społecznej, promowanie pozytywnego postrzegania postaw trzeźwościowych i prozdrowotnych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Cel główny realizowany jest zgodnie z koncepcją określoną w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 w następujących obszarach:

- 1) Profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Choroszcz bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- 2) Profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- 3) Profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia – reedukacja szkód.

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania

dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Komisji.

Cele szczegółowe są zgodne z kierunkami działań określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz zostały oparte o cele zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025.

Cel szczegółowy	Zadanie	Wskaźnik osiągnięcia celu	Termin
I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Uzależnień – poradnictwo dla osób uzależnionych i ich bliskich. W ramach realizacji zadania zapewniony będzie personel do obsługi Punktu oraz warunki lokalowe zapewniające osobom zgłaszającym się dyskrecję i poczucie komfortu psychicznego.	– liczba osób – liczba udzielonych porad	cały rok
	Organizowanie i finansowanie szkoleń dla członków Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, grup zawodowych oraz specjalistów zajmujących się problemem uzależnień.	– liczba szkoleń – liczba przeszkolonych osób	cały rok
	Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu w celu efektywnej realizacji programów psychoterapii uzależnienia i współuzależnienia dla mieszkańców Gminy Choroszcz poprzez: dofinansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników placówek lecznictwa odwykowego, doposażenie placówki, zakup materiałów edukacyjnych dla pacjentów i terapeutów.	wysokość środków finansowych	cały rok
II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	Prowadzenie dla mieszkańców gminy Choroszcz nieodpłatnych porad psychologicznych, prawnych oraz terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz rozwiązywania problemów uzależnień.	– liczba osób – liczba udzielonych porad	cały rok
	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla ofiar przemocy domowej.	– liczba osób – liczba udzielonych porad	cały rok
	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego lub grup terapeutycznych dla sprawców przemocy domowej.	– liczba osób – liczba udzielonych porad	cały rok
	Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Gminie Choroszcz.	liczba osób objętych pomocą	cały rok

	Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.	liczba osób	cały rok
	Kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłego lekarza psychiatrę i biegłego psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i ustalenia leczenia.	liczba osób	cały rok
	Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego	cały rok
III. <i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.</i>	Wspieranie bieżącej działalności świetlic opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych i problemem przemocy w rodzinie.	– liczba świetlic – liczba dzieci	cały rok
	Prowadzenie kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych jako formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	– liczba placówek – liczba dzieci	cały rok
	Wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów oraz organizacja i finansowanie zakupu spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.	– liczba placówek oświatowych – wysokość środków finansowych – liczba spektakli – liczba uczniów	cały rok
	Rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych poprzez: a) Organizację spotkań z specjalistami w zakresie uzależnień behawioralnych w szkołach; b) Prowadzenie kampanii edukacyjnych mających na celu informowanie dzieci i młodzieży o konsekwencjach nadmiernego korzystania z komputerów oraz innych podobnych urządzeń oraz ich wpływie na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne.	– liczba spotkań – wysokość środków finansowych	cały rok

	Wspieranie organizacji lokalnych inicjatyw związanych z rozwijaniem integracji rodzinnej oraz środowisk lokalnych (m.in. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, konkursy, festyny itp.) dla mieszkańców gminy Choroszcz (zarówno, dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych), promujących zdrowy styl życia wolny od nałogów, alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz podstawowe zasady bezpieczeństwa.	– liczba imprez – liczba uczestników	cały rok cały rok
	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych (m. in. broszur, ulotek, plakatów) oraz gadżetów z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i bezpieczeństwa.	ilość materiałów	cały rok
	Organizowanie akcji i działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym, przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, uwzględniających wszystkich uczestników ruchu drogowego.	– liczba akcji – liczba osób	cały rok
	Prowadzenie lokalnych i ogólnopolskich kampanii profilaktycznych i edukacyjnych uwzględniających problematykę uzależnień, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz promocji zdrowego stylu życia.	– liczba akcji – liczba osób	cały rok
	Prowadzenie lub dofinansowanie szkolnych oraz pozaszkolnych zajęć sportowych i rekreacyjnych, w tym: a) Wspieranie działań lokalnych klubów sportowych oraz stowarzyszeń i fundacji organizujących zajęcia sportowe i rekreacyjne; b) Wspieranie działań podmiotów prowadzących zajęcia artystyczne, taneczne lub hobbystyczne; c) Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych na rzecz dzieci i młodzieży; d) Wspieranie inicjatyw lokalnych zmierzających do organizacji dla dzieci i młodzieży alternatywnych form spędzania wolnego czasu; e) Organizowanie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich różnych form stacjonarnego oraz wyjazdowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży; f) Tworzenie miejsc rekreacyjno – sportowych przeznaczonych dla dzieci i młodzieży.	– liczba akcji – liczba osób – wysokość środków finansowych	cały rok
IV. <i>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej</i>	Wspieranie stowarzyszeń i instytucji, które realizują zgodnie ze swoim statutem szczegółowe zadania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.	wysokość środków finansowych	cały rok

rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	Dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych i materiałów informacyjno-edukacyjnych, bieżących napraw, remontów, zakupu niezbędnego wyposażenia, opłat za media, niezbędnych do realizacji szkoleń, zajęć, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez, zakup prenumerat i literatury o tematyce ściśle powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.	wysokość środków finansowych	cały rok
	Wspieranie organizacji imprez integracyjno – kulturalnych oraz rekreacyjno – sportowych, których celem jest propagowanie idei trzeźwości oraz zdrowego stylu życia i zmiany struktury spożywania napojów alkoholowych. Zakup materiałów i usług w celu realizowania zadania.	– liczba imprez – liczba osób	cały rok
	Finansowanie działalności Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (wynagrodzenie członków Komisji, zakup materiałów biurowych i innego wyposażenia niezbędnego do realizacji zadań).	wysokość środków finansowych	cały rok
V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży (art. 13¹ i 15 ustawy) oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli sklepów oraz lokali, w których prowadzi się sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.	– liczba działań – liczba sprzedawców	cały rok
	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	liczba interwencji	cały rok
	Występowanie do sądu w charakterze oskarżyciela publicznego.	liczba spraw	cały rok
	Przeprowadzanie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży.	liczba kontroli	cały rok
	Zwiększenie nadzoru nad punktami prowadzącymi sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	liczba dodatkowych kontroli	cały rok
	Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.	liczba wniosków	cały rok
VI. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.	W przypadku utworzenia centrum integracji społecznej finansowanie funkcjonowanie CIS proporcjonalnie do liczby osób uzależnionych od alkoholu, biorących udział w oferowanych przez nie zajęciach integracyjnych.	– liczba uczestników – liczba osób, które ukończyły realizację	cały rok

		Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego – wysokość środków finansowych	
VII. <i>Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Komisji.</i>	Motywowanie osób do podjęcia leczenia odwykowego.	liczba osób	cały rok
	Udzielanie informacji o sposobach i miejscach uzyskania pomocy w rozwiązywaniu problemów uzależnień.	liczba udzielonych informacji	cały rok
	Kierowanie do sądu wniosków w sprawie orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.	liczba wydanych opinii	cały rok
	Wydawanie opinii w przedmiocie zgodności z uchwałami Rady Miejskiej w Choroszczy w zakresie lokalizacji i limitów punktów sprzedaży alkoholu.	liczba wniosków	cały rok

V. Zasoby służące realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na terenie Gminy Choroszcz.

Do prowadzenia działalności profilaktycznej i naprawczej z dziedziny uzależnień przyczynić się mogą:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy,
- 3) Urząd Miejski w Choroszczy,
- 4) Punkt Konsultacyjny Uzależnień w Choroszczy,
- 5) Samodzielny Publiczny Psychiatryczny Zakład Opieki Zdrowotnej im. dr. Stanisława Deresza w Choroszczy,
- 6) Komisariat Policji w Łapach – Posterunek Policji w Choroszczy
- 7) Komisariat Policji III w Białymstoku,
- 8) Klub Abstynenta „Wolność” w Choroszczy,
- 9) Ośrodek Terapii, Leczenia i Rehabilitacji Uzależnień Stowarzyszenia „MONAR” w Zaczerlanach,
- 10) Miejsko – Gminne Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy,
- 11) placówki oświatowe,
- 12) kluby sportowe,
- 13) Parafia Rzymskokatolicka p. w. św. Jana Chrzciciela i św. Szczepana Męczennika w Choroszczy,
- 14) Parafia Prawosławna p. w. Opieki Matki Bożej w Choroszczy,
- 15) organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego działające na terenie gminy Choroszcz.

VI. Źródła finansowania.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Choroszcz realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy, w ramach środków finansowych planowanych w budżecie gminy Choroszcz, stanowiących dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – rozdział 85 154. W ramach rozdziału na rok 2023 zaplanowana została kwota 290.000 zł. Finansowanie przeciwdziałania uzależnieniom, przewidziano również w rozdziale 85 153 – zapobieganie narkomanii. W ramach tego rozdziału, przewidziano wydatki na kwotę 19.200 zł.

Na realizację zadań określonych w Programie będą również przeznaczone środki pochodzące z tytułu opłat od napojów alkoholowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

VII. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie gminy Choroszcz.

Realizatorem zaplanowanych działań jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Choroszczy przy współpracy z Urzędem Miejskim w Choroszczy. Zadania Programu mogą być wykonywane przez wyżej wymienionych realizatorów bądź przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 *Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, prowadzące działalność statutową w danej dziedzinie, wyłonione w drodze otwartego konkursu ofert albo w trybie określonym w art. 19a *Ustawy*, o której mowa.

VIII. Zasady wynagradzania członków Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ustala się zryczałtowane wynagrodzenie, za każdy udział w pracach Komisji, w wysokości:

- a) dla Przewodniczącego GKRPA w wysokości – 220 zł,
- b) dla Członków GKRPA w wysokości – 180 zł.

Poprzez posiedzenie rozumie się również udział członków Komisji w kontrolach punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Według art. 4¹ ust. 2 cytowanej ustawy, realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uchwalanego przez radę gminy. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w gminie Choroszcz z lat poprzednich. Określa on lokalne propozycje działań w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z uzależnień oraz związanych ze zjawiskiem przemocy.

Program jest adresowany do całej społeczności mieszkańców gminy Choroszcz, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych, osób współuzależnionych, do osób z grup ryzyka, do dzieci i młodzieży, w tym zagrożonych uzależnieniami behawioralnymi, a także osób zajmujących się problemami alkoholowymi zawodowo.

Głównym zadaniem programu jest stworzenie warunków służących zmniejszaniu szkód społecznych i ekonomicznych związanych z uzależnieniami, w tym behawioralnymi, a także zapobieganiu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu uzależnionych i współuzależnionych mieszkańców gminy Choroszcz. Na realizację zadań są przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które określa plan finansowy opracowany na dany rok. Zgodnie z art. 18² ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i nie mogą być przeznaczone na inne cele. Kwota środków finansowych nie wykorzystana w danym roku budżetowym powinna zwiększyć pulę środków przeznaczonych w następnym roku na realizację gminnych programów. Gminny Program został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Choroszcz na lata 2023 – 2026 jest zasadne.